

Beszámoló

A Szociális Szakmai Szövetség 2014. évi tevékenységéről

A 2014. évre tervezett és elfogadott szakmai program számolt az év során várható finanszírozási és működtetési nehézségekkel, és a várható, még a korábbi évekhez képest is „kivéreztetett” kilátásokhoz igazítva igyekezett megtervezni a 3SZ 2014. évi feladatait és ténykedéseit.

A program ezen, a nehéz helyzet ellenére is fenntartandó és, a lehetőségekhez mérten fejlesztendő feladatokat és ténykedéseket három fő csoportba sorolta:

1. Szervezeti működés biztosítása
2. Érdekképviselés
3. A szociális hivatás alapjainak újraértelmezése

A 3SZ a 2014. évre vállalt feladatait összességében teljesítette. Az alábbiakban részletesebben számolunk be minderről.

1. Szervezeti működés biztosítása

A szervezet fenntarthatósága érdekében elért legjelentősebb sikerünként könyvelhetjük el, hogy 2014-ben elfogadásra került a 3SZ módosított alapszabályát, amely a döntés értelmében megfelel az új törvényi előírásoknak, így a Civil Törvény követelményeinek is, megőriztük közhasznú jogállásunkat.

2014. év során folytatódott a korábbi évek finanszírozási trendje: állami forrásból nem kaptunk támogatást szervezetünk működtetéséhez. A korábbi évekhez képest annyiban romlott is a helyzet, hogy - bár a Gyerekesély program értékelésére nyertes közbeszerzési eljárást követően szerződést kötöttünk az EMET-tel, - a minisztériumi háttérintézmény az utolsó részteljesítés, és a vállalási díj háromnegyedének kifizetés előtt egy hónappal felmondta a szerződést, és így a projektekre ráfordított költségek és kiadások sem térültek meg teljesen. A szervezet anyagi helyzetét tovább gyöngíti, és várhatóan az anyagi helyzetet tovább fogja nehezíteni az, hogy 2014-ben lezárult az a 2010-ben indult TÁMOP programunk, amely jelentős anyagi hozzájárulást biztosított a szervezet működtetéséhez.

A nem-állami források szűkülése is tovább folytatódott – nem kis részben amiatt, hogy a kormánytól független civil szektor támogatásai minden területen jelentősen csökkentek, így a fennmaradó nem-állami források iránti verseny a korábbiakhoz képest is kieleződött. Az elnyert pályázati forrásaink is összességükben csökkentek. De még így is, a szervezet működtetésében a legmeghatározóbb forrásaink a Norvég Civil Alapnál, illetve a Soros Alapítványnál elnyert pályázati forrásaink maradtak. A csökkenő bevételek mellett, ha nehezen is, de sikerült biztosítani a vállalt feladatunkat: a szervezet biztonságosan működött,

ehhez képesek voltunk finanszírozni a stáb és a helyiség, valamint a szervezeten belüli és szervezetközi kommunikáció költségeit.

Elvileg felmerülhetne az is, hogy a tagszervezeteink vállaljanak nagyobb hozzájárulást a 3SZ, és annak infrastruktúrája működtetéséhez (márcsak azért is, mert több tagszervezet postacíme is a 3SZ irodája, és az adminisztrációs feladatait is a 3SZ munkatársai végzik), ám ez az elvi lehetőség a fentiek szerint irreális fikció: a tagszervezeteink anyagi helyzete is épp olyan, vagy még rosszabb, mint a 3SZ-é.

A finanszírozhatóság érdekében különféle kiadáscsökkentő intézkedéseket hoztunk meg, így csökkentettük az adminisztrációs és kommunikációs (telefon) költségeket; a szervezet belső és kifelé irányuló kommunikációjában a korábbiaknál intenzívebben használtuk ki az Internet lehetőségeit.

A 3SZ Liliom utcai helyisége továbbra is élő, közösségi központ, amely részben biztosítja a 3SZ és tagszervezetei számára a szervezeti működés és élet helyszínét, de ezen túl is, gyakran ad otthont különféle szociális szakmai szervezetek különféle programjainak, képzéseinek, megbeszéléseinek, kisebb (műhely)konferenciáinak. E hagyomány folytatásában komoly nehézséget okozott és okoz mind a mai napig az, hogy a fűtési rendszer meghibásodása miatt a téli szezonban a nagytermünk használhatatlanná vált. Köszönettel tartozunk a magunk és tagszervezeteink nevében is a Wesley J. Főiskolának (és személyesen Nemes Juditnak) azért, hogy a nagyobb létszámú rendezvényeinkre igénybe vehettük a Dankó utcai épület termeit.

A Szövetség 2014. évben is működtette korábban szerveződött munkacsoportjait, és némi jele mutatkozik a szervezet hivatalos elszigeteltségéből való kitörésének is. Bár a 3SZ állami pénzt még törvényben nevesített feladatai ellátásáért sem kap, de visszatérést jelez az, hogy szakmai-szakértői delegálásaink iránti igény növekvő trendet mutat: intézményvezetői pályázat bíráló bizottságába 11 alkalommal delegáltunk kollégákat, OKJ-s képzés vizsgabizottságába való delegálásra 127 esetben kaptunk felkérést, amely felkéréseknek eleget is tettünk.

2 alkalommal szerveztünk SzocKafét. Tudjuk-e mit kell tenni gyermekbántalmazás esetén? és Gyermek a büntetőeljárásban címmel. Mindkét rendezvény „teltházas” volt.

A 3SZ munkacsoportjai közül az Etikai Kollégium továbbra is élvezi a szociális szakma erkölcsi tekintélyét, állásfoglalásai továbbra is irányadóak a szociális szakemberek magatartásának formálásában. Az Etikai Kódex felülvizsgálatában és módosítási tervezetei előkészületeiben az Etikai Kollégium jelentős feladatokat vállalt magára, a feladatok döntő hányada 2015-re húzódik át.

2014-ben véget ért a korábbi TÁMOP programban elkezdett szupervíziós munkacsoport tevékenysége. A szupervíziós munkacsoport további működtetése jelenleg eldöntetlen kérdés, javasoljuk a Közgyűlés programjában megvitatni. A munkacsoport további működtetése mellett szól az, hogy tevékenységéről szinte kizárólag pozitív visszajelzések érkeztek. Másfelől viszont, az innovatív, kísérleti kezdetek óta a szupervízió sajátos, részben „pályázati-üzleti”, részben intézményi ténykedésként szélesebb körben elterjedt, aminek hatására minimálisra csökkent az igény a 3SZ – sok szempontból nem túl versenyképes keretek között működtetett – szupervíziós tevékenysége iránt. A jelenlegi anyagi helyzetében

a 3SZ nem rendelkezik olyan átcsoportosítható forrásokkal, amelyekből képes lenne finanszírozni a szupervíziós munkacsoport fenntartását, viszont, ha a szakmai elvárások a „piacokon beszerezhető” szupervíziós kínálaton felül, annak fejlesztése érdekében is a munkacsoport fenntartását tartja indokoltnak, akkor a megfelelő források feltárásával nem elképzelhetetlen a szupervíziós munka továbbvitele.

Szűkös forrásaink ellenére is, a korábbi hagyományainkat ápolandó, némiképp a 2013-ban hagyományteremtő szándékkal új környezetben (a Kesztyűgyárban) is gyökeret eresztve, idén is jelentős, közel 150 fős részvétellel szerveztük meg a Szociális Munka Világnapján a „SzocExpo”-t. A SzocExpo méreteit illetően inkább örömmel, mint csüggedéssel realizáltuk azt, hogy egyre több helyszínen, egyre több program szervezésével ünnepeljük meg magunkat (immár két) napon. Különösen örömteli az, hogy a képző intézmények diákjai és hallgatói is egyre nagyobb büszkeséggel vállalják hivatásuk nyilvánosság előtti képviselését e fesztivál-jellegű rendezvényeken. Mindez tényleg öröm, szakmai siker, és a 3SZ sikere is – akkor is, ha ugyanakkor e más helyszínen tartott rendezvények „elszívják” a saját rendezvényünk potenciális látogatóinak, résztvevőinek egy részét is.

Nemzetközi szervezeti tagságaink ügyében a helyzet nem változott a korábbi évekhez képest. A szervezetek (ICSW, IFSW) vezetőinek hallgatólagos tudomásul vétele mellett továbbra sem tudunk tagdíjakat fizetni, így, bár a nemzetközi szakmai szervezetek továbbra is a szakmai közösség részének tekintenek bennünket, a szervezetek belső kommunikációs hálózatának továbbra is részesei vagyunk, de a szervezetek döntéseiben nem rendelkezünk szavazati joggal.

A szervezeti közéletben való részvételünket is erősen korlátozzák anyagi lehetőségeink. Természetesen nem tudtuk finanszírozni egyetlen képviselőnk részvételét a Szociális Munkások Nemzetközi Szervezetének (IFSW) Melbourne-i konferenciáján, annyiban mégis „jelen voltunk”, hogy felhatalmazásunkkal Fülepi Henrietta egyetemi hallgató (aki pályázatokból és egyéb magánforrásokból maga „kaparta össze” utazása forrásait) a konferencián a 3SZ-t is képviselte.

V4 Kezdeményezés a szegénység enyhítésére - Helyi megoldások globális kihívásokra

A szlovákiai Kárpátok Alapítvány egy nemzetközi partnerségen alapuló projektet indított, melyben helyi megoldásokat keresünk globális kihívásokra.

A 2014 júniusától egy éven át tartó projekt a „helyi forrásokat a helyi igényeknek” elven alapuló fejlesztések új módszereit kutatja és elemzi, és a közösségi mobilitáson alapuló életképes modellekre összpontosít.

A projekt a visegrádi kooperáció alapelveire épül: célja, hogy előmozdítsuk a V4-ek együttműködését és tőkét kovácsoljunk a régiós hasonlóságainkból annak érdekében, hogy felfedezzük és beazonosítsuk azokat a problémaköröket, amelyek azonosak régió-szerte, valamint hogy hasznosítsuk régiós országok szaktudását.

Projektbeli feladatainkat ellátva kutatást végeztünk észak-magyarországi falvak közösségeivel, részt vettünk Kassán két munkamegbeszélésen, valamint márciusban az összefoglaló találkozón és nemzetközi konferencián is jelen voltunk.

Várt eredmények:

- V4-es hálózati platform
- Lehetséges életképes módszerek a szegénységgel kapcsolatos problémák kezeléséről szóló esettanulmányok, jógyakorlatok gyűjteménye
- Az eredmények bemutatása a célközönség számára web-oldalon és konferencián

A projekt megvalósításában közreműködő szervezetek:

- Kárpátok Fejlődéséért Intézet, Kassa, SK
- Kárpátok EuroRégió, Rzeszów, PL
- Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, HU
- Kárpátok Alapítvány - Ungvár, UA
- Közösségi Szervezés Központ, Közép-Morávia, Prerov, CZ

2. Érdekképviselő

A szociális terület érdekképviselői szerveivel 2013-ban megkezdődött intenzív együttműködésünk 2014-ben is folytatódott. A legkülönbözőbb formában együttműködtünk és támogattuk a szakszervezeteknek a bérek emelését követelő akcióit, demonstrációit, nyilvánosságban való megjelenéseit.

A bérkövetelések egyelőre nem vezettek kézzel fogható sikerre, részben a kormányzati ellenállás, részben a szakma alacsony szervezettsége miatt. Részleges sikerként lehet elkönyvelni néhány konzultáció kikényszerítését a bérekről, bérkilátásokról, a sokszor mágikus tartalommal sejtetett „életpálya- modellről”, ezeken a szakértői bizottságokba szervezett konzultációkon a 3SZ elnökségi tagjai is részt vettek az érdekképviselőket oldalán.

A nagy esetlegességgel szervezett kormányzati konzultációkon való részvételnél talán fontosabb eredményként könyvelhetjük el a szakmai belső nyilvánosság megerősödését. Továbbra is a legfontosabb információs csatorna az Internet, az immár hosszú múltra visszatekintő hagyományokkal bíró levelezőlista mellett egyre inkább a közösségi média, valamint az, hogy a szociális szféra szervezetei a saját honlapjaikon megosztják egymás információit, hogy ezzel minden korábbinál több „látogató” követi a szociális szakmai közéletet, híreket, eseményeket. A visszajelzett adatok szerint így a 3SZ Facebook oldalának heti látogatottsága 1500 és 7000 között ingadozik, de a saját honlapunk és a tagszervezetek oldalainak látogatottságát is figyelembe véve heti tízezres nagyságrendű a szakmai oldalak látogatottsága.

Az internet nyújtotta lehetőségekkel élve a 3SZ-t és munkacsoportjait egyre több egyéni panasszal keresik fel, és az érdekképviselői munka kereteiben – a bejárt etikai ügyek mellett - több kolléga sérelmes ügyekben, munkajogi és egyéb vitáiban adtunk szakmai véleményeket, állásfoglalásokat. A hasonló igények jól érzékelhető erősödése egyszerre ráirányította a figyelmet arra is, hogy az etikai és más sérelmes ügyek bejelentésének nem kellően világos és egyértelmű a bejelentési módja, hogy a honlapunk hiányosságai miatt az érdekképviselői ügyekben nem vagyunk könnyen elérhetőek. Ezen az idén igyekeznünk fogunk változtatni, ilyen irányú tevékenységünket átláthatóbbá és kényelmesebben elérhetővé tenni.

3. A szociális szakmai feladatok

Szakmai feladataink elvégzésében egyre súlyosabb korlátot jelent a korábban jelzett forráshiány. A saját források hiányát tovább fokozza a tagszervezetek olykor nálunk is súlyosabb forráshiánya, amely egyre nehezebbé teszi a szakmai programok érintkezési lehetőségeiben rejlő szinergiák kiaknázásának lehetőségét.

Korábbi optimista reményeink túlbecsülték a tagok, tagszervezetek önkéntes hozzájárulásának lehetőségeit. Abban reménykedtünk ugyanis, hogy a kollégák, a tágan értelmezett szociális szakma képviselői akár az általunk, akár a saját maguk által kezdeményezett szakmai programokban több munkát, ötletet, szervezést tudnak úgy behozni a 3SZ intézményes keretei közé, hogy ezáltal a kollégák is kinyerhessék a 3SZ intézményi kapacitásait, hálózatát és hálózati erőforrásait. Mindez nem kíván szemrehányást jelenteni, hiszen mélyen megértjük azt, hogy a szakmai területen dolgozó kollégák is egyre nehezebb körülmények között, egyre több extra-ráfordításokkal képesek csak fenntartani privát egzisztenciájukat is.

Ám ennek ellenére, nélkülözhetetlennek tartottuk és tartjuk azt, hogy a 3SZ a maga eszközeivel és lehetőségeivel járuljon hozzá a szakma belső válságainak feltárásához, a válságból kivezető utak innovatív megtalálásához, az ehhez szükséges belső viták lefolytatásához. Ezekhez pedig nélkülözhetetlennek véljük azt, hogy a tágan értelmezett tagság (ide érve a tagszervezetek tagságát is) merje felvállalni ambícióit, és találja meg azokat a „tereket” és lehetőségeket, amelyek a válságok leküzdéséhez nélkülözhetetlenek, és, amely terек és lehetőségek a 3SZ szervezeti keretei között biztosíthatók.

Mindez nem csupán a jövőre vonatkozó várakozás, hanem 2014 eseményei ebben a szellemben, és ebben az irányban fontos referenciákat és előrelépéseket is jelentettek.

A „terek” és lehetőségek közül kiemelendően fontosnak véljük a hagyománnyá érő, innovatív szakmai diskurzusoknak alkalmat nyújtó SzocExpo sikeres megrendezését (és itt köszönettel kell megemlékeznünk a Soros Alapítvány ehhez nyújtott támogatásáról), a többször jelentős érdeklődéssel és komoly résztvevői aktivitásokkal megtartott SzocKafé rendezvényeit, és ide sorolhatjuk a korábban már jelzett élénk, olykor heves vitákkal zajló eszmecsereket az internetes felületeken.

Tartalmát tekintve a Norvég Alap és a Soros pályázati programjaiban is hangsúlyos etikai kérdések képezték szakmai programjaink leghangsúlyosabb csomópontjait.

Ezen belül igen fontosnak tekintjük a családon belüli, főképp nők és gyerekek elleni erőszak kapcsán felmerülő szociális feladatok és felelőségek megkezdett kibontását, figyelembe véve olyan etikai normák újragondolását is, hogy mennyiben térnek el az önkéntességen alapuló szociális munka szakmai és etikai normái a hatósági kötelezések és kényszerek nyomán előálló szociális munka feladatok normáitól. További súlyos etikai dilemmák merültek fel a gyermekvédelem szűkebb területein is azzal kapcsolatban, hogy bár a gyerekek sanyarú létkörülményei legjellemzőbben a szegénység és nyomor következményei, ám ezen körülmények orvoslásában a gyerekvédőknek lányegében semmilyen beavatkozási lehetőségük nincsen, számukra a szegénységből fakadó elhanyagolások és embertelen körülmények, mint a szülő szándékos vagy szándékolatlan mulasztása jelenhet meg szakmai

problémaként. Ez a beszorított helyzet, hogy az elhanyagolások döntő és leggyakoribb tényezője nem a szülő gonoszsága, hanem a szegénység – különösen nehezíti azon helyzeteknek a kiszűrését, megelőzését és kezelését, amikor valóban a családon belüli, gyermekekkel szembeni bántalmazások és elhanyagolások jelentik a beavatkozás alapjául szolgáló okot.

Bár alapvetően kudarccal ért véget a szociális ügyfelek szavazási részvételére buzdítani igyekvő programunk és kampányunk, a kudarcok feldolgozását akkor is tanulságosnak, a szakmai fejlődést szolgáló tapasztalatnak kell elkönyvelnünk. A programunk azzal a feltételezéssel élt, hogy a választások évében tegyünk kísérletet a szakmában divatos, ámde dodonainak, olykor egyenesen tartalmatlannak minősíthető „empowerment” elvének alkalmazására. Azt feltételeztük, hogy az ügyfelek választói hatalma olyan még megmaradt adottság, autonómia és hatalom – amellyel való élés lehetőségeinek előmozdítása önmagán túlmutatóan is az ügyfelek társadalmi státuszának, jogállásának megerősítését szolgálhatja. A kudarc okainak feldolgozását még csak részlegesen végeztük el, de olyan tényezők bizonyosan szerepet játszottak benne, mint a szakemberek megfélemlítése a politikába való beavatkozások esetére, az ügyfelekre ható, a szociális munkásoknál erősebb hatást gyakorló lekenyerezések és zsarolások, vagy a szociális szakemberek felkészületlensége az ügyfelek aktivizálására.

A tisztázó megbeszéléseket, műhelyeket a későbbiekben is, lehetőségeinkhez mérten saját szervezésünkben is folytatni kívánjuk, és ugyancsak igyekszünk szélesíteni együttműködő partnereink körét a szociális szakmákat, a szociális hivatást érintő kérdések és feladatok megvitatásában, közös álláspontjaink kialakításában.

Bár szakmai tevékenységünkben a legnagyobb hangsúlyt a „belső” szakmai közélet provokálására és szervezésére fordított erőfeszítéseinket tartottuk, néhány kérdésben fontos eredményeket tudhatunk magunkénak a szakma „kifelé” történő megjelenítésében és képviselésében is.

A 3SZ elnökségi tagjai több tucat média-megjelenésükben adtak hangot szakmai nézeteiknek és meggyőződéseiknek, meghívott résztvevőként több (hazai és nemzetközi) fórumra és konferenciára kaptunk meghívást, amelyen képviselőink szereplését a visszajelzések konstruktívnak tartották, pozitívan ítélték meg és szereplésükkel a folytatás jó esélyeit is elérték. (Ennek pozitív visszacsatolása az, hogy bár egyelőre csak előkészítő stádiumban, de több konzorcium is számít a 3SZ projekteken való részvételére.

Ugyancsak siker számunkra azt is, hogy pályázatunk kedvező elbírálása nyomán hamarosan ingyenesen letölthető elektronikus formában is elérhetőek lesznek azok a szociális munka tankönyveink (Kézikönyv szociális munkásoknak és a Kézikönyv a szociális munka gyakorlatához), amelyeket korábban a 3SZ adott ki nyomtatásban.

A pénzügyi beszámoló és a mérleg

Az éves beszámoló elkészítésében fontos mozzanat a pénzügyi beszámoló betérjesztése és elfogadása is. A gazdálkodásunk mérlegadatait jelen beszámolónkhoz mellékeljük. A 3SZ működésével összefüggő pénzmozgások valós és szabályszerű könyvelését az erre hivatott szakértők és az Ellenőrzési Bizottság megtárgyalta és elfogadta. A gazdasági szabályoknak megfelelő gazdálkodás tartalmi elfogadásához jelezzük azt, hogy a számokból is látható szűkülő források mellett a 3SZ a gazdálkodását a fentebb jelzett prioritásokhoz igyekezett igazítani.

Kérjük a 3SZ küldöttgyűlését, hogy a fogadja el a fentebbi beszámolónkat, és mind a tagszervezetek képviselőjeként, mind a szociális szakmai közélet részeseként továbbra is támogassák a Szociális Szakmai Szövetség munkáját.

A 3SZ elnöksége nevében:

Dr. Krémer Balázs

elnök

2015. április 21.